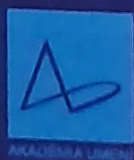

Akadémia umení v Banskej Bystrici

Horizonty umenia

Zborník príspevkov z vedeckej
webovej konferencie
s medzinárodnou účasťou

Fakulta dramatických umení
Fakulta múzických umení
Fakulta výtvarných umení

Banská Bystrica
2013

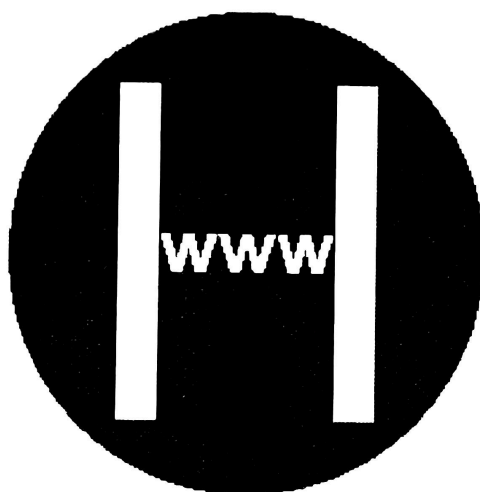

Akadémia umení v Banskej Bystrici

Fakulta dramatických umení

Fakulta múzických umení

Fakulta výtvarných umení

Horizonty umenia
webová konferencia

Zborník z vedeckej webovej konferencie

s medzinárodnou účasťou

1. – 31. 10. 2013

Banská Bystrica
2013

Recenzenti

prof. PaedDr. MgA. et Mgr. Vojtech DIDI

doc. MgA. Jana ŠKVARKOVÁ, ArtD.

doc. PhDr. Ján SLÁDEČEK, PhD.

doc. Juraj SAPARA, akad. sochár

Vedecký redaktor

doc. Mgr. art. Matúš OLHA, PhD.

Horizonty umenia

Zborník z vedeckej webovej konferencie s medzinárodnou účasťou
1. – 31. 10. 2013

Vydavateľ: Akadémia umení v Banskej Bystrici

Za pôvodnosť, obsahovú a jazykovú stránku textov
zodpovedajú autori príspevkov.

ISBN 978-80-89555-25-3

EAN 9788089555253

PaedDr. Miriam ŽIARNA, PhD., ArtD.

Katedra hudby, Pedagogická fakulta, Katolícka univerzita
v Ružomberku, Ružomberok, SR

**Interpretačné kurzy zo sólového spevu na Katedre hudby PF KU v
Ružomberku**

**The Interpretation course of the Song in the Department of Music
of FE CU in Ružomberok**

Cieľom príspevku je oboznámiť odbornú verejnosť s
interpretačnými kurzami zo sólového spevu na Katedre hudby
PF KU v Ružomberku, priniesť prehľad tematického zamerania
jednotlivých kurzov s pozvanými slovenskými i zahraničnými
lektormi a vyzdvihnúť ich prínos pre študentov i pedagógov
spevu.

*The aim of this paper is to familiarize professionals with the
Interpretation course of the Song in the Department of Music*

of FE CU in Ružomberok, bring an overview the themes of the courses and invited lecturers and highlight their contribution to the students and to the teachers of singing.

Horizonty umenia
Zborník z vedeckej webovej konferencie
s medzinárodnou účasťou
1. – 31. 10. 2013

Editor a garant konferencie

Logo

Obálka

Technická spolupráca

Vydanie

Náklad

Rozsah

Tlač

Vydavateľ

doc. Mgr. art. Mária Strenáčiková, CSc.

doc. Igor Benca, akad. maliar

Mgr. art. Patrik Ševčík, ArtD.

Bc. Igor Ňaňo

prvé

120 kusov

42 strán a CD elektronický zborník príspevkov

DALI – BB, s.r.o.

Akadémia umení v Banskej Bystrici, 2013

ISBN 978-80-89555-25-3

EAN 9788089555253

INTERPRETAČNÉ KURZY ZO SÓLOVÉHO SPEVU NA KATEDRE HUDBY PF KU V RUŽOMBERKU

Anotácia

Cieľom príspevku je oboznámiť odbornú verejnosť s interpretačnými kurzami zo sólového spevu na Katedre hudby PF KU v Ružomberku, priniesť prehľad tematického zamerania jednotlivých kurzov s pozvanými slovenskými i zahraničnými lektormi a vyzdvihnúť ich prínos pre študentov i pedagógov spevu.

Kľúčové slová: Interpretácia. Kurz. Lektor. Prednáška. Spev.

Úvod

Interpretačné kurzy sú jednou z možností ako sprostredkovať žiakom a študentom v sólovom speve alebo v hre na nástroji kontakt s iným pohľadom na interpretačnú stránku hudobného diela, jeho prednesovo- výrazovú výstavbu, dobové a štýlové požiadavky, ale aj riešenie vokálno-technických problémov. Špecifikom interpretačných kurzov je jeho dĺžka, frekvencia a intenzita. Kurzy môžu trvať 2-3 dni, ale aj 2-3 týždne, časová dotácia na účastníka kurzu môže byť 30-60 minút každý deň alebo každý druhý deň v závislosti od dĺžky kurzu a počtu účastníkov. Okrem všestranne a neohraničene zameraného repertoáru môže byť kurz upriamený len na repertoár určitého štýlového obdobia alebo skladateľa. Kurzy vedú lektori, profesionálni, výkonní umelci a pedagógovia, ktorí dosahujú vo svojom odbore mimoriadne umelecko-interpretačné a pedagogické výsledky. Účastníci kurzov si môžu zvoliť formu pasívnu alebo aktívnu a počas otvorených hodín, na ktorých pracuje lektor s každým účastníkom individuálne, pozorovať priebeh a výsledky ich spoločnej práce. V závislosti od technickej úrovne aktívneho účastníka a vopred pripraveného materiálu, lektor vyberá a uplatňuje čo najefektívnejšie metódy a spôsoby, aby dosiahol požadovaný cieľ. Nezastupiteľnú úlohu v tomto procese zohráva korepetítor, ktorý musí klavírny sprievod promptne prispôbiť požiadavkám lektora a momentálnym možnostiam aktívneho účastníka.

Táto stručná definícia interpretačných kurzov v sebe zahŕňa aj základné úlohy a ciele, ktoré kurzy obsahujú. Medzi prvotné patrí kontakt s hudbou určitých štýlových období, skladateľov, či hudobných útvarov, a to od jednoduchých piesní po náročné árie,

a prostredníctvom nich oboznámenie sa s novými, neznámymi skladbami, čím sa rozširuje všeobecný prehľad a rozhľad v oblasti repertoáru pre jednotlivé mužské a ženské hlasy a hlasové zaradenia do hlasových odborov. V rámci kolektívu aktívnych a pasívnych účastníkov kurzu dochádza k získavaniu nových kontaktov čo prispieva k vytvoreniu príjemnej a priateľskej atmosféry, čím sa naplňa aj sociálno-spoločenská úloha kurzov.

V prípade aktívneho účastníka sa vyžaduje pripravenosť nielen v zmysle ovládania repertoáru, ale aj psychická odolnosť voči stresu, ktorému je účastník počas kurzu vystavený. Vo veľkej miere na neho vplýva nová, neznáma autorita- lektor, jeho spôsoby a správanie, odlišná spevácka terminológia a požiadavky na technicko-interpretáciu stránku. Spev pred verejnosťou- aktívnymi a pasívnymi účastníkmi, môže vyvolávať u niektorých trému a stratu sebaistoty, a tým znemožniť pohotové a primerané reakcie. Pocit bezradnosti a neúspešnosti môže spôsobiť účastníkovi nepríjemný zážitok a zapríčiniť aj dlhodobejšie psychické problémy pri vystupovaní na verejnosti, a preto by mal byť tento psychologický aspekt jedným z kľúčových elementov pri výbere alebo rozdeľovaní účastníkov na aktívnych a pasívnych.

Úspešný priebeh kurzov vo veľkej miere ovplyvňuje samotný lektor, na ktorého sa kladú požiadavky vysokej umeleckej, pedagogickej a psychologickej profesionality, predovšetkým všestrannej rozhľadenosti v hudobnej, a najmä vokálnej literatúre, hlasových odboroch, vokálnej metodike a vokálnych štýloch, improvizácie, pohotovosti otvorenosti, prístupnosti a empatie k aktívnym účastníkom kurzu. Lektor je nútený vo veľmi krátkom čase diagnostikovať a definovať hlasové chyby a interpretačné problémy, zvoliť primerané postupy ako ich zlepšiť a odstrániť a vhodnou formou nachádzať spôsob práce založenej na uvedomelom a tvorivom prístupe účastníka kurzu. Pre splnenie uvedených cieľov je potrebná aj dostatočná časová dotácia, počas ktorej musí lektor správne zhodnotiť vokálno-interpretáciu problém a stanoviť spôsob nápravy tak, aby ho bol účastník schopný pochopiť a odstrániť. V prípade väčšieho množstva problémov, vyberie také, ktoré je účastník schopný za uvedený čas odstrániť a poukáže na ďalší postup práce. Dôležitým článkom v tomto procese je aj korepetítor, ktorý pomáha spevákov klavírnym sprievodom pri realizovaní prednesovo- výrazových prostriedkov a umeleckom dotvorení vokálneho diela, poskytuje mu intonačnú istotu a psychickú podporu.

Pozitíva interpretačných kurzov a ich netradičná a nekonvenčná forma vyučovania môžu byť pre účastníkov kurzu prínosom, pretože poukazujú a otvárajú nové možnosti realizácie speváckej techniky a interpretačného umenia a apelujú i vyžadujú si psychickú stabilitu a maximálnu koncentrovanosť.

Počas štúdia na Konzervatóriu v Žiline a VŠMU v Bratislave som absolvovala ako aktívny účastník osem medzinárodných majstrovských kurzov a seminárov,¹ na ktorých som získala neoceniteľné rady, návody, skúsenosti a zážitky, z ktorých mnohé doteraz využívam v pedagogickej praxi. S touto skúsenosťou som sa chcela podeliť aj so študentmi Katedry hudby PF Katolíckej univerzity, kde pracujem od roku 2003 a pozvať známych umelcov a pedagógov, ktorí by svojimi názormi a prístupom a takouto zaujímavou formou obohatili klasické vyučovanie spevu a interpretácie. Okrem tejto praktickej stránky bolo cieľom kurzov aj prehĺbenie teoretických vedomostí z oblasti interpretácie, dejín a literatúry spevu, a preto boli naplánované aj prednášky lektorov na vopred stanovenú tému.

Pred realizáciou kurzov bolo potrebné analyzovať a vytýčiť úlohy, ktoré vyplývajú z ich organizácie a realizácie.

1. Voľba lektora. Lektor musí spĺňať tie najvyššie kritéria profesionality a priniesť novodobé, netradičné, alternatívne a progresívne metódy, postupy a informácie.
2. Voľba témy prednášky lektora. Musí byť prínosná, primeraná a zrozumiteľná všetkým účastníkom kurzov.
3. Tematické zameranie kurzov a výber repertoáru pre účastníkov kurzov. Musí rešpektovať hlasové dispozície a dosiahnutý stupeň vokálno-technických schopností.
4. Stanovenie vhodného termínu. Zimný semester začína tretí septembrový týždeň a končí druhý decembrový týždeň, vhodným termínom v zimnom semestri je november, kedy študenti majú dostatočný čas na prípravu repertoáru. Letný semester začína druhý februárový týždeň a končí druhý májový týždeň, a keďže v apríli prebiehajú bakalárske a diplomové koncerty, súťaž ŠUČ s medzinárodnou účasťou, je vhodným termínom pre usporiadanie interpretačných kurzov mesiac marec. Kurzy by mali byť realizované počas dvoch dní, intenzívnou formou a vybraní účastníci by mali absolvovať individuálne hodiny v rozsahu 30-45 minút v závislosti od ročníka a náročnosti repertoáru.

---

¹ V roku 1998 Medzinárodná letná akadémia Praha, Viedeň, Budapešť a X. Medzinárodné majstrovské kurzy v Piešťanoch, v roku 1996 VI. Medzinárodný interpretačný seminár v Karlových Varoch a VIII. Medzinárodné interpretačné kurzy Piešťany, v roku 1993 III. Medzinárodný interpretačný seminár A. Dvořáka a E. Suchoňa v Karlových Varoch, v roku 1992 II. Medzinárodný spevácky interpretačný seminár A. Dvořáka a E. Suchoňa a IV. Medzinárodné interpretačné kurzy v Piešťanoch, v roku 1991 III. Medzinárodný interpretačný kurz v Piešťanoch.

5. Finančné ohodnotenie lektora. Okrem úhrady cestovných výdavkov, ubytovania a stravy je finančná odmena za vedenie interpretačných kurzov samozrejmosťou. Lektor odučí minimálne 18 hodín za dva dni, preto je dôležité stanoviť primeranú sumu, ktorá by zodpovedala vynaloženej námahe a ohodnoteniu výkonu odvedenej práce.
6. Financovanie ubytovania a stravy lektora. Treba zistiť aktuálnu ponuku penziónov, ubytovní, reštaurácií a jedální, a podľa najvýhodnejšej ceny, primeraných podmienok a prístupnosti zabezpečiť ubytovanie a stravu lektora.
7. Zabezpečenie koncertnej miestnosti a dostatočného počtu cvičných miestností. Katedra hudby disponuje Koncertnou sálou a siedmimi cvičnými miestnosťami a na Rektoráte KU sa nachádza rokovacia sála Sieň rektorov s organom a klavirom.
8. Výber aktívnych účastníkov kurzu. Keďže som chcela dať možnosť všetkým študentom spevu na Katedre hudby, tak sa zúčastnili kurzu všetci študenti spevu a po konzultácii so študentmi a ich hlasovými pedagógmi sme vybrali najvhodnejší repertoár.
9. Zostavenie harmonogramu aktívnych účastníkov kurzu. Okrem interných a externých študentov Katedry hudby sa kurzov zúčastnili aj študenti z Konzervatória v Žiline, študenti Katedry hudby Žilinskej univerzity, Katedry hudby Prešovskej univerzity a Katedry hudby Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, takže v harmonograme interpretačných kurzov bolo treba rešpektovať požiadavky príchodu a odchodu aj uvedených účastníkov kurzu.
10. Zabezpečenie stravy a ubytovania. V prípade niektorých účastníkov bolo potrebné zabezpečiť stravu v školskej jedálni alebo v penzióne Panský dom, ktoré sa nachádzajú v blízkosti školy. Ubytovanie bolo možné v internáte PF KU v Ružomberku na Hrabovskej ceste a v ubytovacích zariadeniach Trio alebo IKAR, čo záviselo od finančných možností účastníkov kurzu a voľných kapacít ubytovacích zariadení.

Po uvedení si uvedených skutočností som sa rozhodla v roku 2005 vypracovať projekt KEGA č. 3/4065/06 *Interpretačné kurzy v hre na klavíri, organe a v sólovom speve pre študentov pedagogických fakúlt*, ktorý by v prípade schválenia vyriešil najmä problémy finančnej stránky realizácie a zabezpečenia interpretačných kurzov v priebehu troch rokov. V roku 2006 bol projekt schválený a pridelené finančné prostriedky boli využité na organizovanie, realizovanie a financovanie interpretačných kurzov.

Interpretačné kurzy v sólovom speve 2006 - 2008 na Katedre hudby PF KU v Ružomberku

Nemecká romantická piesňová tvorba je jedna z najfrekvencovanejšie používaných v speváckom repertoári, pretože zohráva dôležitú úlohu pri formovaní speváckej techniky, jazykovej vybavenosti, hudobného výrazu a osobnosti speváka. S touto literatúrou sa stretávajú už žiaci v ZUŠ v rámci absolventských koncertov v nemeckej verzii alebo v prekladoch, vo vyšších ročníkoch konzervatória, ale predovšetkým študenti pedagogických a hudobných fakúlt. Pretože uvedená literatúra poskytuje mnohostranné využitie a zameranie, tak aj prvé Interpretačné kurzy 2006 boli orientované na nemeckú romantickú piesňovú tvorbu. Hlavnú prednášku *Piesňová tvorba Gustava Mahlera Piesne o mŕtvych deťoch (Kindertotenlieder)* odpredzentovala Mgr. art. Mária Henselová, ArtD. z VŠMU v Bratislave, ktorá bola aj lektorkou kurzov. Okrem nej vystúpili MgA. Emília Sadloňová, PhD. (pedagóg spevu na Konzervatóriu v Žiline a na Katedre hudby Žilinskej univerzity) s príspevkom *Piesňová literatúra romantizmu a jej využitie v procese výučby spevu na Konzervatóriu v Žiline* a Prof. PhDr. Jozef Raninec, CSc. (externý pedagóg Akadémie umení v Banskej Bystrici) s prednáškou *Romantika v piesňach Franza Schuberta*.

Prednáška *Piesňová tvorba Gustava Mahlera Piesne o mŕtvych deťoch (Kindertotenlieder)* priniesla zaujímavé informácie o predpokladaných motívoch, príčinách a priebehu komponovania tohto závažného piesňového cyklu (básnická predloha, smrť brata Ernesta) a jeho obsahovo- hudobnú charakteristiku, ktorá po vypočutí audio nahrávky, ešte viac zapôsobila na všetkých prítomných.² *Piesňová literatúra romantizmu a jej využitie v procese výučby spevu na Konzervatóriu v Žiline* informovala o študijných podmienkach a stave výučby spevu na Konzervatóriu v Žiline, priniesla prehľad predmetov učebného plánu v odbore Spev a najfrekvencovanejších slovenských, českých, nemeckých a ruských romantických piesní v repertoári žiakov jednotlivých ročníkov konzervatória, ktorých výber závisí od ich hlasových dispozícií a jazykovej zručnosti žiakov.³ Príspevok *Romantika v piesňach Franza Schuberta* sa zaoberal inšpiračnými zdrojmi a predchodcami nemeckej romantickej piesne, stručnými informáciami o živote a tvorbe F. Schuberta, jeho novátorstvom v hudobnom pretlmočení poézie (najvýznamnejšie zhudobnené básne,

² HENSELOVÁ, M. 2009. *Piesňová tvorba Gustava Mahlera Piesne o mŕtvych deťoch (Kindertotenlieder)*. In ŽIARNA, M. (ed.) *Interpretačné kurzy. Zborník prednášok z Interpretačných kurzov v hre na klavíri, organe a v sólovom speve 2006- 2008*. Ružomberok : Vydavateľstvo PF KU v Ružomberku, 2009. ISBN 978- 80- 8084- 500-1. str. 6- 11.

³ SADLOŇOVÁ, E. 2009 *Piesňová literatúra romantizmu a jej využitie v procese výučby spevu na Konzervatóriu v Žiline*. In ŽIARNA, M. (ed.) *Interpretačné kurzy. Zborník prednášok z Interpretačných kurzov v hre na klavíri, organe a v sólovom speve 2006- 2008*. Ružomberok : Vydavateľstvo PF KU v Ružomberku, 2009. ISBN 978- 80- 8084- 500-1. str.12- 25.

najpoužívanejší autori básni, významní speváci- propagátori Schubertových piesní) a interpretačným rozborom piesní *Smrt' a dievča* a *Kráľ duchov*.⁴

Všetky uvedené príspevky otvorili tému nemeckej romantickej piesne z rozličných pohľadov a ponúkli možnosti ďalšieho rozvíjania, diskusie a analýzy, ktorá sa odzrkadlila v praktickej časti interpretačných kurzov. V podaní aktívnych účastníkov odznela predovšetkým nemecká piesňová tvorba- F. Schuberta, R. Schumanna, J. Brahmsa, F. Mendelsohna- Barthodyho a iných a lektorka sa v nej zameriavala na správne využívanie dychovej opory, rozvíjanie frázy, korektnú nemeckú výslovnosť, porozumenie obsahu a adekvátnu prednesovo- výrazovú stránku interpretácie, čo v konečnom dôsledku malo pozitívny vplyv na technickú a interpretačnú stránku vokálneho prejavu. Veľmi intenzívny, tvorivý a vysoko profesionálny prístup lektorky sa pozitívne prejavil aj na výkonoch aktívnych účastníkov kurzu.

Ďalšou témou, ktorá by zaujala pozornosť účastníkov kurzu a verejnosti, a ktorá by vniesla poriadok a systém do interpretácie, bola baroková hudba a jej špecifická ornamentika. Jednoduché barokové árie alebo arie antiche sa používajú už v repertoári vyšších ročníkov žiakov ZUŠ I. a II. stupňa a sú povinnou súčasťou študijnej literatúry konzervatórií, pedagogických a umeleckých fakúlt. Neustále prebiehajúce výskumy barokovej hudby prinášajú zaujímavé informácie o adekvátnej a štýlovej interpretácii, preto tejto téme boli venované aj Interpretačné kurzy 2007.

S mimoriadne pútavou prednáškou *Úvod do princípov interpretácie vokálnej hudby vo Francúzsku na prelome 17. a 18. storočia* vystúpila lektorka kurzov Mgr. art. Jana Pastorková, ArtD. z VŠMU v Bratislave. Venovala sa v nej špecifikám ornamentácie francúzskej vokálnej hudby s odvolávaním sa na dielo *Principes de Musique* od Michaela Pignoletta de Monteclaira a podrobne popísala a vysvetlila zápis a interpretáciu všetkých ozdôb použitých v tomto diele, ale aj vo vokálnych skladbách známych francúzskych skladateľov, ktoré doplnila audio ukážkami.⁵ V praktickej časti kurzov sa venovala správnej prednesovo- výrazovej stránke interpretácie barokových árií a árií antiche, najmä ich adekvátnej ornamentácie opakovaných častí, a v prípade potreby riešila aj naliehavé vokálno-

---

⁴ RANINEC, J. 2009. *Romantika v piesňach Franza Schuberta*. In ŽIARNA, M. (ed.) *Interpretačné kurzy. Zborník prednášok z Interpretačných kurzov v hre na klavíri, organe a v sólovom speve 2006- 2008*. Ružomberok : Vydavateľstvo PF KU v Ružomberku, 2009. ISBN 978- 80- 8084- 500-1. str.126- 35.

⁵ PASTORKOVÁ, J. 2009. *Úvod do princípov interpretácie vokálnej hudby vo Francúzsku na prelome 17. a 18. storočia*. In ŽIARNA, M. (ed.) *Interpretačné kurzy. Zborník prednášok z Interpretačných kurzov v hre na klavíri, organe a v sólovom speve 2006- 2008*. Ružomberok : Vydavateľstvo PF KU v Ružomberku, 2009. ISBN 978- 80- 8084- 500-1. str.62- 77.

technické problémy. Pokojná atmosféra a citlivý prístup lektorky viedol aktívnych účastníkov kurzu k mimoriadne úspešným vokálnym výkonom.

Téma prednášky Interpretáčnych kurzov 2008, s názvom *Stres pod kontrolou* v podaní Dr. Pawla Sobierajského z Hudobnej akadémie v Katoviciach (Poľsko), sa niesla vo veľmi originálnej a praktickej rovine a doposiaľ jej nebola venovaná na Slovensku žiadna podobná štúdia. Hlavnými bodmi prednášky boli odpovede na otázky: Čo je to stres? Ako ho možno rozpoznať a kontrolovať? Ako mu možno predchádzať? V prehľadných tabuľkách boli zosumarizované všetky vnútorné a vonkajšie podnety, faktory a činitele stresu, základné riešenia kontrolovania a redukovania stresu a vysvetlenia všetkých potrebných definícií a terminológie nevyhnutných na pochopenie psycho - fyziologických procesov prebiehajúcich a odohrávajúcich sa v tele začínajúceho, ale i skúseného umelca - speváka.⁶

V praktickej časti sa lektor kurzov Dr. Pawel Sobierajski venoval odstraňovaniu predovšetkým technických nedostatkov a hlasových chýb spôsobených zlým držaním tela, nedostatočnou dychovou oporou, nesprávnou a nedostatočnou výslovnosťou, ale aj prednesovo- výrazovou stránkou interpretácie vybraných skladieb. Repertoár aktívnych účastníkov kurzu tvorili najmä piesne F. Schuberta, W. A. Mozarta, árie G. F. Händla, W. A. Mozarta, A. Dvořáka a iných. Praktickým prínosom týchto interpretačných kurzov bolo práve riešenie toho ako stres vplýva na jednotlivých aktívnych účastníkov kurzu, a ako sa s ním vedía vyrovnať. Veľkou oporou pri prekonávaní trémy a stresu bol všetkým účastníkom samotný lektor, ktorý s veľkou trpezlivosťou, prístupnosťou, otvorenosťou a empatiou pomáhal spevákom dosiahnuť požadovaný výsledok.

Všetky uvedené príspevky sa nachádzajú v *Zborníku prednášok z Interpretáčnych kurzov v hre na klavíri, organe a v sólovom speve 2006 - 2008* a sú k dispozícii (aj na predaj) na Katedre hudby PF KU v Ružomberku.⁷

Interpretačné kurzy v sólovom speve 2010 - 2011 na Katedre hudby PF KU v Ružomberku

V roku 2010 - 2011 prebiehali Interpretáčné kurzy v sólovom speve v rámci operačného programu Výskum a vývoj pre projekt *Implementácia a prenos výsledkov výskumu slovenskej sakrálnej hudby do umeleckej činnosti v akademickom prostredí*, IMTS

---

⁶ SOBIEAJSKI, P. 2009. *Stres pod kontrolou*. In ŽIARNA, M. (ed.) *Interpretačné kurzy. Zborník prednášok z Interpretáčnych kurzov v hre na klavíri, organe a v sólovom speve 2006- 2008*. Ružomberok : Vydavateľstvo PF KU v Ružomberku, 2009. ISBN 978- 80- 8084- 500-1. str.127- 149.

⁷ ŽIARNA, M. (ed.) *Interpretačné kurzy. Zborník prednášok z Interpretáčnych kurzov v hre na klavíri, organe a v sólovom speve 2006- 2008*. Ružomberok : Vydavateľstvo PF KU v Ružomberku, 2009. 149 s. ISBN 978- 80- 8084- 500-1.

26220220040 spolufinancovaný zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja, ktorého hlavným riešiteľom bola PaedDr Mgr. art. Zuzana Zahradníková, PhD.

V roku 2010 bol ako lektor Interpretačných kurzov pozvaný Dr. Pawel Sobierajski z Hudobnej akademie v Katoviciach (Poľsko), ktorý si pripravil veľmi pútavú a praktickú prednášku *Koncertný savoir - vivre (etiketa)*. V nej stanovil všeobecné i konkrétne normy a zásady správania v rôznych spoločenských situáciách i pri koncertom vystupovaní na verejnosti a poukázal na dôležitosť poznať a rešpektovať všetky zásady umeleckej etikety a bontónu v koncertnej praxi.⁸ V praktickej časti sa venoval aplikovaniu spomínaných zásad v praxi a aktívnych účastníkov upozorňoval na všetky nedostatky od príchodu po odchod z pódia. Výber repertoáru aktívnych účastníkov pozostával z piesní a árií a lektor sa venoval ich spevákovo-technickému, ale aj prednesovo- výrazovému vypracovaniu.

V roku 2011 viedol Interpretačné kurzy zo sólového spevu Dr. Tomasz Jarosz z Hudobnej akademie v Katoviciach (Poľsko) a predniesol zaujímavý príspevok s názvom *Výučba spevu je poznávaním samého seba*. V ňom sa okrem úvah o výučbe spevu zameral aj na špecifikovanie, konkretizovanie a charakterizovanie jednotlivých vplyvov a elementov v priebehu spevákoveho výcviku. Medzi najdôležitejšie vplyvy, ktorým sa venoval boli vzťah učiteľ - žiak, autorita a osobnosť učiteľa, vedecký prístup a zrozumiteľnosť, sebaakceptácia a sebakritika speváka, rešpektovanie základnej hlasovej zásady - rozospievanie, hlasové cvičenia a počúvanie sa. Pri analýze jednotlivých vplyvov sa zameriaval na všeobecne platné zásady a skutočnosti, ktoré sa vyskytujú pri výučbe spevu, najmä tie, ktoré vykonávame intuitívne a prakticky si neuvedomujeme ich prítomnosť a dôležitosť.⁹ V praktickej časti sa lektor zameriaval najmä na technickú stránku interpretácie skladieb a kládol dôraz na efektívne využívanie dychovej opory a rezonancie, správnu výslovnosť, adekvátne používanie artikulačných orgánov ako aj primerané realizovanie prednesových a výrazových prostriedkov. Prijemná a inšpirujúca atmosféra, ale aj osobnosť lektora pomohla študentov pri dosahovaní stanovených požiadaviek.

Z Interpretačných kurzov bol vydaný zborník *Interpretačné kurzy 2010 - 2011. Zborník príspevkov z interpretačných kurzov konaných v Ružomberku v rokoch 2010 - 2011*,

---

⁸ SOBIERAJSKI, P. 2011. *Koncertný savoir-vivre*. In ZAHRADNÍKOVÁ, Z. (ed.) *Interpretačné kurzy 2010-2011. Zborník príspevkov z interpretačných kurzov konaných v Ružomberku v rokoch 2010- 2011*. Ružomberok : Verbum, 2011. ISBN 978- 80- 8084- 764- 7. str. 8- 17.

⁹ JAROSZ, T. 2011. *Výučba spevu je poznávaním samého seba*. In ZAHRADNÍKOVÁ, Z. (ed.) *Interpretačné kurzy 2010- 2011. Zborník príspevkov z interpretačných kurzov konaných v Ružomberku v rokoch 2010- 2011*. Ružomberok : Verbum, 2011. ISBN 978- 80- 8084- 764- 7. str. 62- 75.

v ktorom sa nachádzajú nielen príspevky v cudzom jazyku, ale aj ich doslovné preklady, čo je výhodou najmä pre študentov, ktorí neovládajú príslušný jazyk.¹⁰

Interpretačné kurzy v sólovom speve 2012 na Katedre hudby PF KU v Ružomberku

V roku 2012 bol vypracovaný projekt GAPF 6A/21/2012 *Interpretačné kurzy v sólovom speve*, ktorý mal finančne zabezpečiť pobyt prof. Christiana Schmidta Timmermanna z Vysokej školy katolíckej cirkevnej hudby a hudobnej pedagogiky v Regensburgu (Nemecko). Z dôvodu zaneprázdnenosti a koncertných povinností sa Interpretačné kurzy 2012 konal v marci 2013. V rámci teoretickej časti interpretačných kurzov vystúpil prof. Christian Schmidt Timmermann s prednáškou *To čo mnou hýbe je zvuk. Význam a možnosť pohybov v speve* a Mgr. art. Blanka Pavlovičová *Vybrané metódy zlepšovania hudobnej interpretácie. Alexandrova technika a Feldenkraisova metóda a ich využitie v hudobnej praxi*.

Prednáška lektora kurzov prof. Christiana Schmidta Timmermanna vniesla spolu s prezentáciou v PowerPointe veľmi zaujímavý pohľad do problematiky, metodiky a psychológie výučby spevu. Nosnými témami boli odpovede na otázky: Čo znamená hlas, a ktoré ľudské faktory ho ovplyvňujú? Čo môže rušiť? Čo treba riešiť? Čo znamená spolu so žiakom? Čo znamená pracovať? Čo s tým má spoločné pohyb a čo sa tým pohybom vlastne rozumie? Vzduch určuje tón, dojem vytvára výraz. Všetky uvedené tézy boli zamerané na psychofyzologické reakcie a vokálno-metodické postupy, ktoré sú súčasťou pedagogického procesu pri vyučovaní spevu a sú sprievodným javom pri dosahovaní určitého stupňa vokálnej techniky v závislosti od vonkajších a vnútorných vplyvov na žiaka- speváka.¹¹

Prednáška *Vybrané metódy zlepšovania hudobnej interpretácie. Alexandrova technika a Feldenkraisova metóda a ich využitie v hudobnej praxi* priniesla zaujímavé informácie o zakladateľoch, histórii, charakteristike, výhodách, prínosoch, popise a vysvetleniach jednotlivých cvičení. Nápravné a relaxačné cvičenia oboch techník sa v zahraničí často

---

¹⁰ ZAHRADNÍKOVÁ, Z.(ed.) 2011. *Interpretačné kurzy 2010- 2011. Zborník príspevkov z interpretačných kurzov konaných v Ružomberku v rokoch 2010- 2011*. Ružomberok : Verbum, 2011. 109 s. ISBN 978- 80- 8084- 764- 7.

¹¹ SCHMIDT- TIMMERMANN, CH. 2013. *Was mich bewegt wird Klang. Die Bedeutung und Möglichkeit von Bewegungen im Gesang*. In ŽIARNA. M. (ed.) *Zborník príspevkov z Interpretačných kurzov v sólovom speve 2013*. [CD- ROM] Ružomberok : Verbum, 2013. ISBN 978-80-561- 0034- 9. str. 5-20.

používajú v liečebnej a pedagogickej oblasti, s čím má prednášajúca aj osobné skúsenosti, preto bolo zaujímavé aplikovanie oboch techník do metodiky hry na nástroji (husle) a spevu.¹²

Lektor prof. Christian Schmidt Timmermann sa intenzívne zaoberá problematikou Alexandrovej techniky na vysokej škole v Regensburgu, preto bolo podnetné a prínosné pre aktívnych i pasívnych účastníkov kurzu aplikovanie teoretických vedomostí z prednášok do praxe. Venoval sa odstraňovaniu hlasových chýb používaním originálnych a špeciálnych cvičení, pohybov a polohy tela na uvoľnenie napätého svalstva, zapojenie a zaktivizovanie potrebného svalstva pre správnu hlasovú činnosť ako je ovládanie dychovej opory, registrovej súhry, využívanie rezonancie, prirodzenej výslovnosti a artikulácie a v rámci interpretácie pochopenie obsahu spievaného textu a jeho adekvátnu prednesovo- výrazovú realizáciu. Výber repertoáru aktívnych účastníkov sa zameral predovšetkým na nemeckú literatúru W. A. Mozarta, F. Schuberta, R. Schumanna, R. Wagnera a iných.

Prednášky z Interpretačných kurzov, prezentácia v PowerPointe a jej preklad boli vydané v elektronickej podobe v *Zborníku Interpretačných kurzov v sólovom speve 2013*, v ktorom sa nachádzajú aj príspevky PaedDr. Mgr. art. Marty Polohovej, PhD. z Prešovskej univerzity *Originalita práce pedagóga spevu* a doc. Vladimíra Richtera z Masarykovej univerzity (Česká republika) *Jak na starou hudbu*.¹³

Projekt Implementácia muzikálového spevu do tradičných vokálnych metód

Medzi posledné snahy Katedry hudby v oblasti vokálnej pedagogiky a interpretácie bolo v roku 2011 podanie projektu *Implementácia muzikálového spevu do tradičných vokálnych metód* 015KU-4/2013. Hoci sa v repertoári študentov Katedry hudby objavujú muzikálové skladby len zriedkavo, v pedagogickej praxi najmä v ZUŠ je tento repertoár veľmi požadovaný a preferovaný. Úlohou projektu bolo preto, nielen sprostredkovať kontakt študentov Katedry hudby a účastníkov kurzu s hlasovými profesionálmi, ktorí sa uvedenému školeniu hlasu venujú, ale aj poukázať na nedostatok odbornej literatúry v tomto hudobnom žánri. Cieľom projektu bolo priniesť informácie z oblasti metodiky vyučovania muzikálového spevu, najnovších trendov a aktuálnych požiadaviek, ale aj riešenia problémov, s ktorými sa hlasoví pedagógovia v praxi stretávajú. Atraktívna a aktuálna téma zaujala a po pozitívnom

---

¹² PAVLOVIČOVÁ, B.- MÔCIK, A. 2013. *Alexandrova technika a Feldenkraisova metóda a ich využitie v hudobnej praxi*. In ŽIARNA. M. (ed.) *Zborník príspevkov z Interpretačných kurzov v sólovom speve 2013*. [CD- ROM] Ružomberok : Verbum, 2013. ISBN 978-80-561- 0034- 9. str. 21- 29.

¹³ ŽIARNA. M. (ed.) 2013. *Zborník príspevkov z Interpretačných kurzov v sólovom speve 2013*. [CD- ROM] Ružomberok : Verbum, 2013. 40 s. ISBN 978-80-561- 0034- 9.

vstupnom hodnotení v 1. kole boli vypracované dva posudky, ktoré kladne hodnotili kvalitu spracovania vedeckej časti projektu a jasne stanovené ciele, publikačná činnosť vedúcej projektu, pomerne malú kvantitu riešiteľského kolektívu, ale dostačujúcu vzhľadom k naplánovaným aktivitám s pozvanými lektormi a okamžitý prínos projektu z hľadiska kvalitnej prípravy hlasových pedagógov a spevákov.¹⁴ Napriek dvom pozitívnym posudkom projekt v druhom kole nezískal dostatočný počet bodov a nebol schválený. Medzi negatívne pripomienky vstupného hodnotenia projektu v 2. kole patrilo nevedecké zameranie projektu, pretože sa jedná o rozširovanie záberu pedagogickej pôsobnosti učiteľov spevu, lokálna publikačná činnosť vedúcej projektu a spoluriešiteľky, nedostatočný (dvojčlenný) organizačný tím a obmedzené reálne ciele projektu, absencia mien potenciálnych lektorov celoslovenského alebo medzinárodného významu, neprimerane predimenzované financovanie služieb (kancelárske potreby, administratíva, propagácia, CD, DVD pre potreby výstupov projektu) a odmien lektorom (bez udania počtu hodín) a len odborne primeraný prínos, pretože nie je evidentná snaha o získanie najkvalitnejších informácií či osobností.¹⁵

V roku 2012 bol znovu podaný projekt *Implementácia muzikálového spevu do tradičných vokálnych metód* 015KU-4/2014. Jeho úlohy, ciele a prínos sa neodlišovali od predchádzajúceho projektu, len sa doplnili chýbajúce informácie o lektoroch interpretačných kurzov (ohraničil sa výber lektorov, odpracovaný čas, znížila sa finančná odmena), rozšírila sa spolupráca s konzervatóriami, pedagogickými a umeleckými fakultami na Slovensku, ale aj v Čechách (Brno, Praha) a upravila sa finančná stránka rozpočtu projektu. Napriek uvedeným doplneniam a korekciám nebol ani tento krát projekt schválený, ani len neprešiel prvým kolom. Vo vstupnom hodnotení projektu v 1. kole výberu projektov bola negatívne hodnotená kvalita a kvantita vedeckej a umeleckej činnosti vedúcej projektu, pretože umelecko-pedagogická a publikačná činnosť vedúcej projektu sa nekryje s predmetom projektu. V komplexnom zdôvodnení zamietnutia projektu uvádzal posudzovateľ nedostatočné predpoklady k zvládnutiu špecificky zameraného projektu zo

---

¹⁴ *Formulár posudzovateľa 1 a 2.* [elektronická pošta] Správa pre: Miriam ŽIARNA. 2012-3-20. Bratislava : KEGA MŠVVaŠ SR, 2013. Dostupné na internete: <http://projekty.portalvs.sk/projekty/projekt/hodnotenia/7539>.

¹⁵ *Vstupné hodnotenie projektu v 2. kole výberu projektov KEGA.* [elektronická pošta] Správa pre: Miriam ŽIARNA. 2012-3-20. Bratislava : KEGA MŠVVaŠ SR, 2013. Dostupné na internete: <https://projekty.portalvs.sk/projekty/projekt/hodnotenia/7539>.

strany vedúcej projektu, veľký tím externých spolupracovníkov (27), absenciu stanovených metód a cieľov, a len informačný charakter výstupov.¹⁶

Vzhľadom k predchádzajúcim kladným posudkom odborných posudzovateľov (Formulár posudzovateľa 1 a 2 projektu *Implementácia muzikálového spevu do tradičných vokálnych metód* 015KU-4/2013) sú pripomienky vstupného hodnotenia projektu v 1. kole výberu projektov KEGA (*Implementácia muzikálového spevu do tradičných vokálnych metód* 015KU-4/2014) hodnotené negatívne. Vynára sa otázka, či bola osoba posudzovateľa dostatočne odborne kvalifikovaná, a či nebola zaujatá, pretože prepracované nedostatky (finančné požiadavky) a chýbajúce údaje (spolupráca s inými inštitúciami na Slovensku alebo v zahraničí) boli paradoxne označené negatívne. Považujem za dosť obmedzujúce, ak sa negatívne hodnotí záujem o rozširovanie vedomostí a schopností v oblasti vokálneho umenia a metodiky spevu a prehliada sa, že uvedený projekt má byť súčasťou zberu údajov a dát pre vytvorenie metodiky muzikálového spevu odborníkmi v tejto oblasti. Vytvorenie kvalitnej metodiky muzikálového spevu nie je záležitosťou jedného až troch rokov a bez odbornej literatúry, ktorá na Slovensku absentuje, je to zatiaľ nemožné. Prečo doposiaľ žiaden zo slovenských hlasových pedagógov muzikálového spevu nevydal metodiku muzikálového spevu? Toto vákuum som sa snažila vyplniť a zhromaždiť čo najviac expertov a špecialistov v tomto odbore a dať podnet na vytvorenie prvej učebnice na Slovensku, hoci v zahraničí je to až rutinná samozrejmosť.

V prípade vokálneho umenia, interpretácie a metodiky vokálneho umenia stojíme v súčasnosti na mŕtvom bode. Schvaľuje sa veľmi obmedzený počet projektov, ktoré okrem novátorstva a originality, musia do troch rokov priniesť určité hmotné výsledky výstupov projektu, ktoré nie je možné momentálne realizovať v metodike muzikálového spevu. Hlasovým pedagógom muzikálového spevu preto nezostáva nič iné, ako pokračovať v doposiaľ zaužívaných postupoch a obracať sa len na zahraničnú odbornú literatúru.

Záver

Interpretačné kurzy zo sólového spevu obohacujú svojou netradičnou formou klasickú formu vyučovania spevu, prehĺbujú teoretické i praktické vedomosti z rôznych oblastí vokálnej techniky, interpretácie, dejín hudby, pedagogiky a psychológie a prispievajú

---

¹⁶ *Vstupné hodnotenie projektu v 1. kole výberu projektov KEGA.* [elektronická pošta] Správa pre: Miriam ŽIARNA. 2013-3-20. Bratislava : KEGA MŠVVaŠ SR, 2014. Dostupné na internete: <http://projekty.portalvs.sk/projekty/projekt/hodnotenia/8278>.

k rozvíjaniu osobnosti speváka - interpreta. Ich pozitívom je okrem zlepšenia vokálno-technickej a interpretačnej stránky speváckeho prejavu aktívnych účastníkov taktiež praktické aplikovanie didaktických zásad a metodických postupov pri riešení konkrétnych speváckych problémov, a tak dochádza k rozšíreniu okruhu pôsobenia aj na tých, ktorí sa zúčastňujú kurzov pasívne. Dôležitú úlohu v tomto procese zohráva osobnosť a prístup lektora, od ktorého sa vyžaduje vysoká profesionalita a pohotovosť, ale aj pripravenosť a koncentrácia aktívneho účastníka kurzu, ale aj flexibilita a skúsenosť korepetítora. Získané vedomosti a schopnosti môžu študenti využívať v samoštúdiu, na hodinách spevu, vo svojej pedagogickej praxi alebo ich demonštrovať na speváckych koncertoch a súťažiach. Ďalším pozitívnym vplyvom interpretačných kurzov je aj zvyšujúci sa záujem študentov o mobilitu po zistení kvality výučby a podmienok na škole, z ktorej lektor pochádza, čím sa rozširuje a prehľbuje všeobecný rozhľad, jazyková vybavenosť študentov, a samozrejme aj medzinárodné kontakty a vzťahy medzi fakultami.

Katedry hudby a vokálnej interpretácie musia v súčasnosti riešiť svoje existenčné problémy a snažiť sa aspoň obohatovať a sprostredkovať stereotyp vyučovacieho procesu koncertmi študentov a pedagógov, súťažami ŠUČ a mobilitami pedagógov zo zahraničia.

Touto cestou sa vydáva aj Katedra hudby PF KU v Ružomberku a využíva granty ERASMUS a nízkorozpočtové fakultné granty na zabezpečenie financovania pobytu pozvaných pedagógov zo zahraničia s cieľom sprostredkovať študentom kontakt so spôsobom a kvalitou výučby na iných školách a otvoriť im cestu k novým možnostiam a pohľadu na riešenie interpretačných a vokálno-technických problémov. V rámci projektov sa snaží Katedra hudby na PF KU zostaviť také, ktoré sú zamerané na vedecko-výskumnú a interpretačnú stránku, a v ktorých je možné dosiahnuť výsledky a realizovať hmotné výstupy do troch rokov.

Zoznam bibliografických odkazov

HENSELOVÁ, M. 2009. *Piesňová tvorba Gustava Mahlera Piesne o mŕtvych deťoch (Kindertotenlieder)*. In ŽIARNA, M. (ed.) *Interpretačné kurzy. Zborník prednášok z Interpretačných kurzov v hre na klavíri, organe a v sólovom speve 2006- 2008*. Ružomberok : Vydavateľstvo PF KU v Ružomberku, 2009. ISBN 978- 80- 8084- 500-1. str. 6- 11.

JAROSZ, T. 2011. *Výučba spevu je poznávaním samého seba*. In ZAHRADNÍKOVÁ, Z. (ed.) *Interpretačné kurzy 2010- 2011. Zborník príspevkov z interpretačných kurzov konaných*

v Ružomberku v rokoch 2010- 2011. Ružomberok : Verbum, 2011. ISBN 978- 80- 8084- 764- 7. str. 62- 75.

PASTORKOVÁ, J. 2009. *Úvod do princípov interpretácie vokálnej hudby vo Francúzsku na prelome 17. a 18. storočia*. In ŽIARNA, M. (ed.) *Interpretačné kurzy. Zborník prednášok z Interpretačných kurzov v hre na klavíri, organe a v sólovom speve 2006- 2008*. Ružomberok : Vydavateľstvo PF KU v Ružomberku, 2009. ISBN 978- 80- 8084- 500-1. str.62- 77.

PAVLOVIČOVÁ, B.- MÔCIK, A. 2013. *Alexandrova technika a Feldenkraisova metóda a ich využitie v hudobnej praxi*. In ŽIARNA, M. (ed.) *Zborník príspevkov z Interpretačných kurzov v sólovom speve 2013*. [CD- ROM] Ružomberok : Verbum, 2013. ISBN 978-80-561-0034- 9. str. 21- 29.

RANINEC, J. 2009. *Romantika v piesňach Franza Schuberta*. In ŽIARNA, M. (ed.) *Interpretačné kurzy. Zborník prednášok z Interpretačných kurzov v hre na klavíri, organe a v sólovom speve 2006- 2008*. Ružomberok : Vydavateľstvo PF KU v Ružomberku, 2009. ISBN 978- 80- 8084- 500-1. str.126- 35.

SADLOŇOVÁ, E. 2009 *Piesňová literatúra romantizmu a jej využitie v procese výučby spevu na Konzervatóriu v Žiline*. In ŽIARNA, M. (ed.) *Interpretačné kurzy. Zborník prednášok z Interpretačných kurzov v hre na klavíri, organe a v sólovom speve 2006- 2008*. Ružomberok : Vydavateľstvo PF KU v Ružomberku, 2009. ISBN 978- 80- 8084- 500-1. str.12- 25.

SCHMIDT- TIMMERMAN, CH. 2013. *Was mich bewegt wird Klang. Die Bedeutung und Möglichkeit von Bewegungen im Gesang*. In ŽIARNA, M. (ed.) *Zborník príspevkov z Interpretačných kurzov v sólovom speve 2013*. [CD- ROM] Ružomberok : Verbum, 2013. ISBN 978-80-561- 0034- 9. str. 5-20.SOBIERAJSKI, P. 2011. *Koncertný savoir- vivre*. In ZAHRADNÍKOVÁ, Z. (ed.) *Interpretačné kurzy 2010- 2011. Zborník príspevkov z interpretačných kurzov konaných v Ružomberku v rokoch 2010- 2011*. Ružomberok : Verbum, 2011. ISBN 978- 80- 8084- 764- 7. str. 8- 17.

SOBIERAJSKI, P. 2009. *Stres pod kontrolou*. In ŽIARNA, M. (ed.) *Interpretačné kurzy. Zborník prednášok z Interpretačných kurzov v hre na klavíri, organe a v sólovom speve 2006- 2008*. Ružomberok : Vydavateľstvo PF KU v Ružomberku, 2009. ISBN 978- 80- 8084- 500- 1. str.127- 149.

ZAHRADNÍKOVÁ, Z.(ed.) 2011. *Interpretačné kurzy 2010- 2011. Zborník príspevkov z interpretačných kurzov konaných v Ružomberku v rokoch 2010- 2011*. Ružomberok : Verbum, 2011. 109 s. ISBN 978- 80- 8084- 764- 7.

ŽIARNA, M. (ed.) *Interpretačné kurzy. Zborník prednášok z Interpretačných kurzov v hre na klavíri, organe a v sólovom speve 2006- 2008*. Ružomberok : Vydavateľstvo PF KU v Ružomberku, 2009. 149 s. ISBN 978- 80- 8084- 500-1.

ŽIARNA, M. (ed.) 2013. *Zborník príspevkov z Interpretačných kurzov v sólovom speve 2013*. [CD- ROM] Ružomberok : Verbum, 2013. 40 s. ISBN 978-80-561- 0034- 9.

Odkazy na elektronickú poštu

Formulár posudzovateľa 1 a 2. [elektronická pošta] Správa pre: Miriam ŽIARNA. 2012-3-20. Bratislava : KEGA MŠVVaŠ SR, 2013. Dostupné na internete:

<http://projekty.portalvs.sk/projekty/projekt/hodnotenia/7539>.

Vstupné hodnotenie projektu v 2. kole výberu projektov KEGA. [elektronická pošta] Správa pre: Miriam ŽIARNA. 2012-3-20. Bratislava : KEGA MŠVVaŠ SR, 2013. Dostupné na internete:

<https://projekty.portalvs.sk/projekty/projekt/hodnotenia/7539>.

Vstupné hodnotenie projektu v 1. kole výberu projektov KEGA. [elektronická pošta] Správa pre: Miriam ŽIARNA. 2013-3-20. Bratislava : KEGA MŠVVaŠ SR, 2014. Dostupné na internete: <http://projekty.portalvs.sk/projekty/projekt/hodnotenia/8278>.

The Interpretation course of the Song in the Department of Music of FE CU in Ružomberok

Abstract

The aim of this paper is to familiarize professionals with the Interpretation course of the Song in the Department of Music of FE CU in Ružomberok, bring an overview the themes of the courses and invited lecturers and highlight their contribution to the students and to the teachers of singing.

Keywords: Interpretation. Course. Lecturer. Lecture. Song.

Kontakt

PaedDr. Miriam Žiarna, PhD., ArtD.

Katedra hudby PF KU v Ružomberku
Námestie A. Hlinku 56
034 01 Ružomberok

e-mail: miriam.ziarna@ku.sk